

Asia: VN/30556/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi ulkomaalaislain muuttamisesta (maasta poistaminen)

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi ulkomaalaislain muuttamisesta (maasta poistaminen)
VN/30556/2024

Lausunnon kirjoittajat: vastaava tutkija Eveliina Lyytinen, erikoistutkija Erna Bodström

Siirtolaisuusinstituuttisäätiö sr on vuonna 1974 perustettu muuttoliikkeiden tutkimus- ja dokumentaatiolaitos. Instituutin toimialaan kuuluvat kansainväliset ja maan sisäiset muuttoliikkeet sekä niiden seurauksiin lukeutuvat ilmiöt.

Siirtolaisuusinstituutti maahanmuutto- ja pakolaistutkimuksen asiantuntijana lausuu kunnioittavasti seuraavaa:

Siirtolaisuusinstituutissa on viimeisen 8 vuoden ajan ollut useita tutkimushankkeita, joissa olemme tutkineet pääosin yhteiskuntatieteen näkökulmista maastapoistamisia. Hankkeemme ovat koskeneet erityisesti kansainvälistä suojelua hakeneiden ja paperittomuudessa elävien sekä heidän perheenjäsenensä kokemuksia maastapoistamisprosessista ja pitkittyneestä maastapoistamisen pelosta. Lausuntomme pohjaa menneisiin ja olemassa oleviin aihepiiriä käsitteleviin hankkeisiin sekä laajempaan alan tutkimukseen.

Yleisiä huomioita muutosehdotuksista

Esityksessä ehdotetaan, että "muissa kuin turvapaikka-asioissa tehtävien maasta karkottamista koskevien päätösten täytäntöönpanokelpoisuutta koskevia säännöksiä muutettaisiin siten, että ne voitaisiin panna täytäntöön nykyistä nopeammin. Muutokset koskisivat sekä kolmannen maan kansalaisia että unionin kansalaisia ja heidän perheenjäseniään. Esityksessä ehdotetaan, että

karkottamispäätökset voitaisiin panna täytäntöön 30 päivän kuluttua tiedoksisaannista eli valitusajan päättymisen jälkeen. Jos päätöksestä valitettaisiin, valitus ei estäisi päätöksen täytäntöönpanoa, mutta hallintotuomioistuin voisi hakemuksesta kieltää tai keskeyttää päätöksen täytäntöönpanon. Maasta poistamista ehdotetaan tehostettavaksi täsmentämällä, että myös maastapoistamispäätökseen liittyvän valitusprosessin aikana tehty uusi oleskelulupahakemus johtaisi lähtökohtaisesti hakemuksen epäämiseen. Lisäksi ehdotetaan sääntelyä, jolla vältettäisiin tarve tehdä moninkertaisia maastapoistamispäätöksiä. Ehdotetut muutokset vastaisivat voimassa olevaan lakiin sisältyviä rikosperusteisten karkottamispäätösten täytäntöönpanoa koskevia säännöksiä.”

Pidämme tätä ehdotusta ongelmallisena ja kohtuuttomana sekä suomalaisen yhteiskunnan että yksilön kannalta. Valitusprosessin tarkoitus on taata oikeusvaltion legitimiteetti ja yksilön oikeusturva. Jos lakiehdotus tulee voimaan, voidaan esimerkiksi Suomessa jopa vuosia asunut ihminen poistaa maasta Maahanmuuttoviraston käsittelyssään tekemän virheen takia. Tämä on kohtuutonta yksilön näkökulmasta ja haitallista yhteiskunnan kannalta. Myös valitusprosessin aikana tehdyn uuden hakemuksen automaattinen hylkääminen - vaikka hakemus täyttäisi kaikki oleskeluluvan myöntämisen ehdot - on kohtuutonta. Esimerkiksi tapauksessa, jos henkilön jatko-oleskelulupa on evätty siitä syystä, että hänen palkkatulonsa ovat olleet määräaikaaisesti liian matalalla tasolla, ei hän voisi hakea uutta lupaa saadessaan uuden parempipalkkaisen työn, vaan sen sijaan hänet karkotettaisiin maasta. Tätä ei voi pitää suomalaisen yhteiskunnan kannalta järkevänä.

Ehdotuksessa puhutaan myös paljon maastapoistamisten tehostamisesta, ml. niiden nopeuttamisesta. Tutkimuksessa on osoitettu, miten liian hitaiköity maastapoistaminen voi johtaa epäinhimillisiin tilanteisiin, joista osa päättyy siihen, että henkilö saakin palata maahan, mutta se on käytännössä todella vaikeaa, jos ei mahdotonta (Lyytinen 2022b). Nopeasti tehdyissä ratkaisuihin ja maastapoistamisissa (ja toisaalta myös hitaasti tehdyissä maastapoistamisissa, joissa palautuskiellon rikkomisen uhkaa ei ole poistamishetkellä uudelleen aidosti arvioitu), herää usein myös epäily siitä, onko Suomi rikkonut ehdotonta palautuskieltoa. Lisäksi nopea ja yllättävä maastapoistaminen lisää stressiä itse henkilölle kuin hänen lähipiirilleen ja saattaa johtaa todennäköisemmin maastapoistamisen vastustamiseen sanallisesti ja/tai fyysisesti (Lyytinen 2022a, 2025). Riittävä ennakkointiaika ja maastapoistamiseen valmistautuminen ovat siten tärkeitä seikkoja ottaa huomioon.

Paperittomien tilanteeseen liittyen PICUM:n (2025) uudessa tutkimusraportissa esitellään pitkäaikaista ja laajaa tutkimustietoa paperittomien aseman virallistamisesta. Siinä todetaan, että virallistamiselle on syvällisiä ja laaja-alaisia myönteisiä vaikutuksia – osa odotettuja, osa yllättävän kauaskantoisia. Niitä ovat muun muassa: hyvinvoinnin ja mielenterveyden paraneminen; paremmat työolot ja mahdollisuudet osaamisen kehittämiseen – sekä virallistetulle työntekijöille että heidän kollegoilleen; vahvempi perheen ja yhteisön vakaus; konkreettiset edut hallituksille lisääntyneiden verotulojen muodossa; sekä odottamattomia etuja, kuten vanhempien laillistamisen jälkeen syntyneiden lasten suurempi syntymäpaine.

Esityksessä kirjoitetaan lisäksi maastapoistamiseen liittyvästä kokonaisharkinnasta ja siinä mainitaan mm., että ”harkinnassa on erityisesti kiinnitettävä huomiota lapsen etuun ja perhe-elämän suojaan. Harkinnassa muutoin huomioon otettavia seikkoja ovat ainakin ulkomaalaisen maassa oleskelun pituus ja tarkoitus sekä ulkomaalaiselle myönnetyn oleskeluluvan luonne, hänen siteensä Suomeen sekä hänen perheeseen liittyvät, kulttuuriset ja sosiaaliset siteensä kotimaahan.” Nämä kohdat ovat ensiarvoisen tärkeitä, mutta sen lisäksi, että ne ovat lakitekstissä, tulee niiden käytännön soveltamiseen kiinnittää entistä enemmän huomiota. Esimerkiksi kahden kansalaisuuden perheitä

koskevassa tutkimushankkeessa (INDEFI 2021-2025) sekä aiemmissa tutkimuksissa (esim. Hiitola & Pellander 2019; Leinonen & Pellander 2020; Leinonen & Pellander 2014) olemme todenneet, että maastapoistamisia koskevissa päätöksissä lapsen etu ei useinkaan ole käytännössä toteutunut, kun hänen vanhempansa, usein isä, on tullut poistetuksi Suomesta, toisinaan jopa ilman varoitusaikaa tai voimankäytön avulla. Äkillinen ja kohtuuton maastapoistaminen on siten hajottanut perheitä, myös Suomen kansalaisten perheitä (Siim & Lyytinen 2025; Lyytinen 2026). Lisäksi jo pelkkä maastapoistamisen pitkittynyt pelko on kuormittanut perheitä, joissa osassa on myös suomalaisia perheenjäseniä (Lyytinen 2026; Siim & Lyytinen 2025; Suontama 2025).

Ennakollisen ja ns. tavallisen maahantulokiellon, joka voisi olla jopa 15 vuotta tai toistaiseksi voimassa oleva, osalta toteamme, että sovellettaessa kohtaa yleisen järjestyksen tai yleisen turvallisuuden ja kansallisen turvallisuuden vaarantamisesta tulee näiden kohtien käyttöönoton suhteen olla todella korkea kynnyks. Viimeaikaisia lakimuutosehdotuksia on laajemminkin kritisoitu niissä korostetun ”kansallisen turvallisuuden” tulkinnan ja soveltamisen epämääräisyyden takia (mm. Helsingin Sanomat 25.1.2026).

Lain soveltajien havaitsemiin muutostarpeisiin perustuvat yksittäiset muutokset

Tällaiset muutosehdotukset koskevat muun muassa kansainvälistä suojelua koskevaan päätökseen liittyvän maastapoistamispäätöksen tiedoksianto. Lisäksi muutokset koskisivat esitystä oleskeluluvan peruuttamiseksi sekä oleskeluluvan raukeamisen ja voimassaolon päättymisen täsmentämistä.

Tämä esitys on linjassa sen kanssa, mitä on ehdotettu kolmannen maan kansalaisten karkottamisesta valitusaikana. Ehdotuksessa ei kuitenkaan oteta kantaa siihen, mitä tapahtuisi, jos hallintotuomioistuimien keskeyttää päätöksen täytäntöönpanon. On myös huomioitava, että karkottaminen ei näissä tapauksissa koskisi kansainvälistä suojelua saavia. Ehdotus siis johtaisi tilanteeseen, jossa kansainvälistä suojelua saava tai muu kolmannen maan kansalainen jäisi ilman oleskelulupaa valitusprosessin ajaksi, joka kestää yleensä vähintään kuukausia, enimmillään jopa vuosia. Tämä on huomioitava laissa ja lakiin tulisi säätää poikkeus näiltä osin. Esitys siitä, että poliisi tai rajatarkastusviranomais voi tehdä Maahanmuuttovirastolle esityksen kolmannen maan kansalaisen oleskeluluvan peruuttamiseksi vastaa Siirtolaisuusinstituutin Endings-hankkeen havaintojen mukaan nykykäytäntöä (Bodström julkaisussa).

Huomioita ehdotettujen muutosten vaikutusten arviointiin

Esityksessä todetaan, että ”muutosten yhteisvaikutuksia ja niiden mahdollisia vaikutusketjuja on vaikea tunnistaa. On mahdollista, että myöhemmin havaitaan sellaisia muutosten kumuloituvia yhteisvaikutuksia, joita tätä esitystä valmisteltaessa ei ole osattu ennakoida tai ei ole kyetty havaitsemaan. Kuluvalle hallituskaudella tehdyt useat muutokset ovat johtaneet siihen, että ulkomaalaislain sääntelystä on tullut entistä yksityiskohtaisempaa ja sirpaleisempaa. Tämä hankaloittaa yhteisvaikutusten tunnistamista.” Olemme tästä samaa mieltä ja haluamme tutkimusinstituuttina korostaa laadukkaan tutkimuksen ja vaikutusten arvioinnin merkitystä, etenkin kun kyseessä on näin merkittävät ja laaja-alaiset lakimuutokset.

Esityksessä kirjoitetaan, että ”jotkut aiemmat lakimuutokset ovat voineet vaikuttaa siihen, että maassa laittomasti oleskelevien henkilöiden määrä kasvaa. Tämän esityksen ja muiden ulkomaalaislain muutosten yhtenä tavoitteena on tehostaa paluuta ja palautuksia sekä siten torjua ja vähentää laitonta maassa oleskelua. Muutoksilla halutaan viestiä, että jääminen maahan

oleskelemaan laittomasti ei ole yhteiskunnan eikä yksilön kannalta tavoiteltava vaihtoehto.” Tässä kohtaa haluaisimme alan tutkijoina muistuttaa terminologian käytöstä eli laitton vs. paperiton. Esimerkiksi paperittomuudessa elävien kattojärjestön PICUM:n mukaan sen sijaan, että puhuisimme laittomasta ja laillisesta maassa oleskelusta, tulisi meidän puhua pikemminkin regularisaatiosta eli oleskeluoikeuden virallistamisesta. Lisäksi useissa tutkimuksissa on todettu, että paperittomuus on hallinnollisesti eli lakien ja politiikan kautta tuotettu ilmiö (Ahonen & Kallius 2019; Katisko ym. 2022).

Esityksessä todetaan lisäksi, että “voidaan myös arvioida, että kansallinen turvallisuus ja yhteiskunnallinen turvallisuuden tunne parantuvat ehdotusten myötä.” Täytyy kuitenkin muistaa, että laajentuneen ja lisääntyneen maastapoistamisuhan alla elää joukko ihmisiä, joilla on kiinteät siteet Suomeen. Miten lisääntynyt maastapoistamisen uhka tulee vaikuttamaan esimerkiksi (suomalaisiin) kumppaneihin tai (suomalaisiin) lapsiin, on tässä turvallisuusarviossa sivuutettu. Usein puolison tai vanhemman karkotus tai vain sen uhka hajottaa koko perheen turvallisuudentunteen pitkäkestoisesti (Siim & Lyytinen 2025; Lyytinen 2026). Lisääntynyt maastapoistamisen uhka voi siten tutkitusti myös vaikuttaa negatiivisesti ei vain maahanmuuttaneiden, vaan myös suomalaisten turvallisuuden tunteen ja luottamuksen murenemiseen suhteessa viranomaisiin ja oikeusvaltioon (Pirkkalainen, Näre & Lyytinen 2022).

On tärkeää muistaa, niin kuin esityksessä onkin kirjattuna, että “jos karkottamispäätösten täytäntöönpanoajat ehdotetulla tavalla lyhentyvät, voi muutoksilla olla huomattavaa äkillistä vaikutusta lapsen elämään ja arkeen kuten lapsen koulunkäyntiin, harrastuksiin ja ystävyyssuhteisiin. Myös mahdolliset terveyteen liittyvät hoitosuhteet saattavat katketa. Äkilliset muutokset voivat lisätä lapsen turvattomuuden tunnetta ja vaikuttaa kielteisesti lapsen hyvinvointiin.” Näin ollen, niinkuin olemme jo korostaneet, tulee lain muuttamisesta sekä sen soveltamisessa huomioida ensisijaisesti lapsen etu ja tulkita käsite aidosti myönteisesti lapsen kannalta.

Tässä esityksessä ehdotetaan, että “karkottamispäätökset tulisivat täytäntöönpanokelpoisiksi 30 päivän kuluttua tiedoksiannosta eli ne voitaisiin monissa tapauksissa panna täytäntöön merkittävästi nykyistä nopeammin. Tämä johtaisi täytäntöönpanon kieltämistä ja keskeyttämistä koskevien hakemusten huomattavaan kasvuun, mikä lisäisi hallinto-oikeuksien työmäärää ja aiheuttaisi taloudellisia vaikutuksia.” Aiemmassa tutkimuksessa on osoitettu miten vuoden 2015 tilanteessa hallinto-oikeudet, joihin turvapaikkapäätöksiä siirrettiin Helsingin HAO:sta ruuhkautuivat. Lisäksi kyseisissä HAO:ssa (Turussa, Kuopiossa ja Oulussa) oli pulaa osaavista työntekijöistä ja myös lain tulkintalinja vaihteli asiantuntijoiden mukaan eri HAO:sta riippuen (Lyytinen 2025). Siksi olisikin tärkeää, että mikäli HAO:t kuormittuvat, tulisi niille tarjota riittävästi asiantuntevaa työvoimaa ja koulutusta yhtenäisen lain tulkintalinjan varmistamiseksi.

Kuten jo todettua, lakimuutosehdotuksen vaikutukset yksilöihin liittyvät sekä maastapoistettaviin että heidän lähipiiriinsä. Esityksessä todetaankin, että “kun on kyse karkotettavista ulkomaalaisista, ovat he saattaneet oleskella Suomessa pitemmänkin aikaa esimerkiksi pysyvällä oleskeluluvalla ja heille on voinut syntyä erilaisia siteitä Suomeen esimerkiksi työn, asumisen ja perhesiteiden kautta. Näissä tilanteissa vaikutukset yksilön asemaan voivat olla merkittäviä, ja ne voivat vaikuttaa myös laajemmin perheisiin. Käytännössä maasta karkotettava henkilö joutuisi huolehtimaan yksityis- ja perhe-elämäänsä liittyvistä kysymyksistä aiempaa lyhyemmässä ajassa. Nämä arkielämän kysymykset voivat liittyä asumiseen, työssäkäyntiin tai lasten koulunkäyntiin.” Tämä on totta, mutta ei vain karkotettavien osalta, vaan myös käännytettävien, joista osa on oleskellut maassa myös pitkiä aikoja. Jo nykyisellään tiukka maastapoistamisen aikajänne ja ennakoimattomuus ovat stressitekijöitä sekä maastapoistettavalle että hänen perheelleen ja lähipiirilleen. Kuten jo totesimme - Yhdenvertaisuusvaltuutetun lailla (Keskitalo ym. 2020) - jo nykyinen arvaamaton

aikajänne lisää stressiä, ja sitä kautta itsensä vahingoittamisen ja maastapoistamisen vastustamisen riskiä (Lyytinen 2025).

Esityksessä todetaan lisäksi, että "oleskelulupasäännöksiin ehdotettavilla muutoksilla pyritään rajaamaan uusien oleskelulupien myöntämistä Suomesta käsin haettuna sen jälkeen, kun ulkomaalaiselle on jo aiemmin tehty Suomessa maastapoistamispäätös. [...] Käytännössä muutos vähentäisi ulkomaalaisten mahdollisuuksia laillistaa oleskelunsa Suomesta käsin. Oleskelulupaa on kuitenkin aina mahdollista hakea ulkomailta. Lisäksi pyritään välttämään uusien, mahdollisesti moninkertaisten maastapoistamispäätösten tekemistä. Muutosehdotusten tavoitteena on tehostaa maasta poistamista. Kyse olisi Maahanmuuttoviraston soveltamiskäytännön nostamisesta lain tasolle, minkä vuoksi sillä ei käytännössä olisi juurikaan vaikutusta yksilön asemaan." Vaikka tässä ei käytäntö muuttuisi nykyisestäään, on toimintatavalla silti laaja-alaisia vaikutuksia yksilöihin (ja heidän lähipiiriinsä, ml. mahdolliseen perheeseen). Maastapoistamisten osalta poliisilla on myös oma harkintavalta, ja viime kädessä maastapoistamiset toteuttaa poliisi. Aiemmin on siten ollut mahdollista neuvotella poliisin kanssa tapauksesta ja kyseisen poliisin harkintavallasta riippuen, maastapoistaminen on saattanut keskeytyä tai viivästyä. Sillä, että tämä ei olisi enää mahdollista, on yksilöön vaikuttavia seuraamuksia.

Lisäksi, kuten olemme jo viitanneet, olisi lain muuttamisella vaikutuksia perus- ja ihmisoikeuksiin, niin kuin ehdotuksessa todetaankin: "Ehdotettu sääntely on merkityksellinen useamman perustuslakiin, ihmisoikeussopimuksiin sekä EU:n perusoikeuskirjaan sisältyvän perus- ja ihmisoikeuden kannalta. Keskeisimpiä niistä ovat liikkumisvapauteen, oikeusturvaan sekä lapsen etuun ja perhe-elämän suojaan liittyvät oikeudet. Ennakollisella maahantulokiellolla ei kuitenkaan olisi vaikutusta esimerkiksi yksilön oikeuteen hakea turvapaikkaa Suomesta. Jos yksilöllisessä harkinnassa päädyttäisiin siihen, että perhe-elämän suoja väistyisi ja maahantulokielto määrättäisiin, päätös vaikuttaisi henkilön arkeen ja yhteydenpitomahdollisuuksiin perheenjäseniinsä." Viimeaikaisissa tutkimuksissa on osoitettu, että Maahanmuuttoviraston ja tuomioistuinten lain soveltamiskäytäntö on jo nykyisellään erittäin tiukka ja päätöksissä ei ole aina tosiasiallisesti otettu huomioon etenkin lapsen etua ja perhe-elämän suojaa (Siim & Lyytinen 2025; Lyytinen 2025; Hiitola & Pellander 2019), toisinaan ehdottoman palautuskiellon soveltaminen on myös jäänyt epäselväksi (Lyytinen 2025). Väite siitä, että ennakoivalla maahantulokiellolla ei olisi vaikutusta yksilön oikeuteen hakea turvapaikkaa Suomesta, ei pidä paikkaansa, sillä turvapaikkaa ei voi hakea ulkomailta käsin, vaan sitä on haettava Suomesta, ja maahantulokielto käytännössä estäisi yksilön saapumisen Suomeen esimerkiksi viisumilla hakemaan turvapaikkaa.

Yleinen huomio lausuntoajasta

Alkuperäinen lausuntoaika oli todella lyhyt kun otetaan huomioon, että lausuntopyyntö lähetettiin juuri joululoman alla (19.12.2025). Ottaen huomioon loma-ajan sekä useamman laajan lakimuutosehdotuksen päällekkäisen lausumisaikataulun, jäi tämän lausunnon tosiasialliselle työstämiselle valitettavan vähän aikaa. Haluamme kuitenkin kiittää myöhemmin myönnetystä viikon lisääjasta, mikä mahdollisti lausunnon kirjoittamisen loppuunsaattamisen.

Lähteet

Ahonen, T., & Kallius, A. (2019). Paperittomuuden tuotanto ja hallinta Suomessa 2015-2017. Teoksessa E. Lyytinen (toimittaja), Turvapaikanhaku ja pakolaisuus Suomessa (Sivut 89-112).

Tutkimus / Siirtolaisuusinstituutti; Nro 2. Siirtolaisuusinstituutti, Turku. <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-7167-59-5>

Bodström, Erna (julkaisussa). The removal of international protection as a process of administrative rebordering. *International Journal of Refugee Law*.

Helsingin Sanomat (25.1.2026) Lääkäreille on tulossa velvollisuus luovuttaa poliisille terveystietoja. Poliisille suunnitellaan lisää oikeuksia terveystietoihin – Perusteluina taas kansallinen turvallisuus | HS.fi

Hiitola, J., & Pellander, S. (2019). The Alien Child's Best Interest Ignored: When Notions of Gendered Parenthood Meet Tightening Immigration Policies. *NORA - Nordic Journal of Feminist and Gender Research*, 27(4), 245–257.

Keskitalo, Päivi, Maija Koskenoja, Pirjo Kruskopf, Merja Nuutinen & Maria Swanljung (2020) Maastapoistamisen täytäntöönpanon valvonta – havaintoja vuosilta 2014-2019. Helsinki: Yhdenvertaisuusvaltuutettu.

Lyytinen Eveliina (2026) 'I Have Completely Exhausted Myself During This Journey': Female Citizens' Experiential Migrantisation in the Face of Their Foreign Spouse's Deportability. *Nordic Journal of Migration Research* 16(2) 1–17. <https://doi.org/10.33134/njmr.979>

Siim, Pihla & Lyytinen, Eveliina (2025) Mixed-citizenship couples' emotional geographies of 'doing family'. *Comparative Migration Studies*, <https://doi.org/10.1186/s40878-025-00509-0>

Leinonen, Johanna & Saara Pellander (2014) "Court decisions over marriage migration in Finland: a problem with transnational family ties." *Journal of Ethnic and Migration Studies* 40(9): 1488-1506. <https://doi.org/10.1080/1369183X.2013.846825>

Leinonen, Johanna & Saara Pellander (2020) "Temporality and everyday (in) security in the lives of separated refugee families." *Family life in transition*. Routledge, 118-128.

Lyytinen, Eveliina (2025) Legal geographies of deportability – Entanglements of power between nomospheric guardians, technicians, and figures. *Political Geography*, <https://doi.org/10.1016/j.polgeo.2025.103333>.

Lyytinen, E. (2023) Superdiversiteetti kotouttavassa turvapaikka-aktivismissa. Teoksessa: Martikainen, T. & S. Pöyhönen (toim.) Superdiversiteetti. Näkökulmia maahanmuuton monimuotoisuuteen. SKS, Helsinki, 373-398. <https://doi.org/10.21435/skst.1489>

Lyytinen, E. (2022a) Kokemuksia ja havaintoja lain väkivallasta karkotuksissa. Teoksessa: Pirkkalainen, P., Lyytinen, E. & Pellander, S. (toim.) Suomesta poistetut – Näkökulmia käännetyksiin ja karkotuksiin. Vastapaino, Tampere, 223-246. <http://doi.org/10.58181/VP9789517689960>

Lyytinen, Eveliina (2022b) 'I have my everything in here': Welcome, unwelcome and rewelcome in asylum seeker's deportability, *Hospitality & Society*, 12(2): 145-163, https://doi.org/10.1386/hosp_00042_1

PICUM (2026) The impact of regularisation measures on people, institutions and wider society Evidence from research from across the world. The-impact-of-regularisation-measures-on-people-institutions-and-wider-society-EN.pdf

Pirkkalainen, Päivi, Eveliina Lyytinen & Saara Pellander (2022) Johdanto. Teoksessa: Pirkkalainen, P., Lyytinen, E. & Pellander, S. (toim.) Suomesta poistetut – Näkökulmia käännetyksiin ja karkotuksiin. Vastapaino, Tampere, 7-26. <http://doi.org/10.58181/VP9789517689960>

Pirkkalainen, Päivi, Lena Näre & Eveliina Lyytinen (2022) 'I do not trust any of them anymore': Institutional distrust and corrective practices in pro-asylum activism in Finland, *Current Sociology*, <https://doi.org/10.1177/001139212211293>

Suontama, M. (2025) "Et vastusta näkemyksiäni, vastustat minua" – Kahden kansalaisuuden parit rajojen ja kuulumisen risteyksissä. Pro gradu-tutkielma, Turun yliopisto. <https://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2025090193562>

Pellander Saara
Siirtolaisuusinstituuttisäätiö